Gemeente Bergen op Zoom

RMD23-0032

Raadsmededeling

Datum	5 december 2023	Nr.	RMD23-0032
Van	Het college van B&W	Contactpersoon: J.J. van Schaik Email: j.j.vanschaik@bergenopzoom.nl Tel: 0164 - 277874	
Aan	De raads- en burgerleden		
Portefeuillehouder(s)	Dhr. J.G.P. van Aken		
Onderwerp	Huisvesting lokale inwoners en opvang van 300 vergunninghouders en kansrijke asielzoekers op Emplacement / Jacob Obrechtlaan 3	Doel	☐ Oordeelsvorming/Peilen van gevoelens ☑ Zienswijzen/wensen en bedenkingen

Beste raadsleden en burgerleden,

In de beeldvormende vergadering van 11 mei en in de commissievergadering van 23 mei spraken we met u over het huisvesten van eigen inwoners en de opvang van 300 vergunninghouders en kansrijke asielzoekers in de Jacob Obrechtlaan 3 en het Emplacement. We gaven toen aan dat er verschillende mogelijkheden onderzocht werden en dat we bij u terug zouden komen bij de volgende stap. Vervolgens hebben we van het COA op 14 juli een formeel verzoek ontvangen om akkoord te gaan met de vestiging van een asielzoekerscentrum voor maximaal 300 vergunninghouders en asielzoekers aan het Emplacement en aan de Jacob Obrechtlaan 3 voor een periode van 5 jaar. Hierover hebben we u op 29 september met een voortgangsbrief (kenmerk: U23-008438) geïnformeerd. In deze raadsmededeling praten we u bij over het voorgenomen besluit daarop en wat we van u verwachten.

Doorontwikkeling Plein 13
We hebben ondertussen verdere stappen gezet wat betreft de doorontwikkeling van Plein 13 en zijn gestart met een eerste houtskoolschets, waarbij de integrale ontwikkeling van het hele gebied inclusief de gronden en panden gelegen aan het spoor is meegenomen. De transformatie van Plein 13 naar wonen, werken en voorzieningen, zal vele jaren duren en betreft een gefaseerde uitvoering. Hierbij bezien we elke keer welke tijdelijke functies zij in vrijkomende / leegstaande panden en gronden kunnen onderbrengen.

Het voorgenomen besluit over de combinatiefunctie wonen en opvang
Voor de urgente behoefte aan betaalbare woningen en tijdelijk opvang van vluchtelingen is het pand aan de Jacob Obrechtlaan 3 en het achterliggend terrein (het Emplacement) geschikt. De afgelopen periode zijn de mogelijkheden onderzocht voor de invulling van het pand en het achterliggende terrein. Dit is behandeld in onze vergadering van 31 oktober.

Op 31 oktober jl. hebben we als college besloten om woningen te realiseren in het pand aan de Jacob Obrechtlaan 3 en asielopvang te realiseren op Emplacement. We hebben het hier dan over maximaal 300 vergunninghouders en kansrijke asielzoekers en circa 50 reguliere wooneenheden. Het uitgangspunt is dat ten minste 70% van die woningen betaalbaar wordt (30% sociaal en 40% voor middeninkomens) in lijn met de afspraken in de woondeal. De realisatie van overige voorzieningen voor het COA komt op de begane grond van de Jacob Obrechtlaan 3 waardoor een verbinding wordt gelegd

tussen de vluchtelingenopvang en de toekomstige lokale huurders. De overige verdiepingen en een deel van de begane grond van het bestaande pand worden door de eigenaar ingezet voor verhuur aan lokale woningzoekenden, waaronder spoedzoekers.

De landelijke woningnood raakt de gemeente Bergen op Zoom hard, waardoor veel inwoners niet of nauwelijks woonruimte kunnen vinden met alle gevolgen van dien. De onlangs gesloten woondeal moet de situatie gaan verbeteren, hierbij wordt uitgegaan van 30% sociale huurwoningen, 40% voor middeninkomens en 30% voor hogere inkomens. De eigenaar van de Jacob Obrechtlaan 3 heeft een plan ingediend voor de realisatie van circa 50 reguliere huurwoningen, die geschikt zijn voor huishoudens met een urgente woonbehoefte en in lijn zijn met de eerdergenoemde woondeal.

Bestuursovereenkomst met het COA
We zijn voornemens om - naar aanleiding van dit voorgenomen besluit - bijgevoegde concept-bestuursovereenkomst te sluiten met het COA. Alvorens we als college een definitieve overeenkomst met het COA sluiten, consulteren wij u als gemeenteraad, zoals afgesproken. Op het moment dat de bestuursovereenkomst definitief is ondertekend, kan het COA aan de slag met de voorbereidingen die nodig zijn. Naar verwachting heeft het COA ongeveer 9 tot 12 maanden nodig om de opvanglocatie te realiseren, nog los van de ruimtelijke procedures die doorlopen moeten worden. Ondertussen is ook de eigenaar van de Jacob Obrechtlaan 3 - in overleg met de gemeente - bezig met de voorbereidingen voor het omvormen van het leegstaande kantoorpand naar circa 50 woningen.

Overwegingen asielopvang
Er ligt (nog) geen juridische plicht voor gemeenten om duurzamere asielopvang te realiseren. De Spreidingswet moet immers nog behandeld worden in de 1e Kamer. Er wordt naar gestreefd dit voor 1 februari 2024 te laten plaatsvinden. Ondanks het ontbreken van juridische dwang, neemt het college van Bergen op Zoom haar verantwoordelijkheid, omdat wonen/opvang een mensenrecht is. Dit geldt voor vluchtelingen, maar ook zeker voor onze inwoners, waar ook aan is gedacht op deze locatie.

De asielcrisis is een groot maatschappelijke probleem. Het tekort aan opvangplaatsen voor asielzoekers en vergunninghouders zorgt voor mensonwaardige gevolgen waarbij mensen met tekortschietende voorzieningen buiten moeten slapen. Het rijk kan de asielcrisis niet het hoofd bieden zonder medewerking van gemeenten.

Daarnaast is in de samenwerkingsafspraken met district de Markiezaten, onderdeel van veiligheidsregio West-Brabant West, afgesproken dat iedere gemeente naar rato bijdraagt aan het oplossen van de asielcrisis en het tekort aan opvangplekken ongeacht de status van de Spreidingswet. Hierover is op 19 juli jl. een gezamenlijk persbericht verstuurd. De opvangopgave voor het district is op dit moment 1.032 opvangplekken, wat neerkomt op 249 plekken in Bergen op Zoom. Die opgave kan nog verder oplopen.

Risico niets doen
Als we zelf geen opvangplekken realiseren, zal wederom een beroep op ons gedaan worden om (crisis)noodopvangplekken te realiseren. Dit kost niet alleen veel meer gemeentelijke capaciteit, maar ook veel meer gemeenschapsgeld dan duurzamere opvang. Daarbij voldoet die opvang veelal niet aan mensenrechtelijke en kinderrechtelijke verplichtingen, aldus de Nationale- en de Kinderombudsman.

Wat verwachten we van u
Zoals u weet en zoals gemeld in de vergadering van 11 en 23 mei is het college van B&W op grond van artikel 160 lid 1, sub d van de Gemeentewet in ieder geval bevoegd tot het besluiten van privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente. Het sluiten van een bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een tijdelijke asielopvanglocatie in de gemeente valt onder zo'n privaatrechtelijke rechtshandeling.

Echter, in lijn met artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet en zoals aan u beloofd, stellen wij u in de gelegenheid om uw wensen en bedenkingen over het voorgenomen besluit tot aangaan van deze bestuursovereenkomst en de aanvullende werkafspraken schriftelijk aan ons kenbaar te maken. De agendacommissie bepaalt wanneer dit onderwerp op de agenda komt zodat we hierover met elkaar in gesprek kunnen. Hierover ontvang u nog nadere informatie. We hopen dat we daarna de bestuursovereenkomst definitief kunnen maken.

Gemeente Bergen op Zoom

RMD23-0032

Raadsmededeling

Ter info over de motie 'Tijd voor actie op Plein 13'
De laatste stand van zaken hierover leest u in de brief met kenmerk U23-006096 die u op 4 oktober jl. heeft ontvangen.

Het college is voornemens om met omwonenden – zoals de deelnemers van het 'Plein-13 overleg' – samen te bekijken hoe we de vrij-besteedbare inkomsten voor asielopvang (circa € 250.000,- per jaar) ten goede kunnen laten komen van de buurt, bijvoorbeeld voor het verbeteren van de leefbaarheid.

Bijlagen
De volgende bijlagen zijn, als onderdeel van deze raadsmededeling, bijgevoegd:
- Concept-bestuursovereenkomst COA;
- Concept aanvullende werkafspraken COA;
- Formeel verzoek COA d.d. 14 juli 2023;
- Persbericht;
- Omwonendenbrief.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris,

mr. drs. ing. M. van Vliet

loco-burgemeester,

D.P.E. Hopmans MSc.